

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

által képviselt [redacted] szám alatti
székhelyű) **felperesnek**- a [redacted] által képviselt **Nemzeti
Adó- és Vámhivatal Észak- magyarországi Regionális Vám- és
Pénzügyőri Főigazgatósága** (3530 Miskolc, Széchenyi u. 10. szám alatti
székhelyű) **alperes** ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti indítvány
perében meghozta az alábbi

Végzést:

A bíróság a 7. sorszám alatti, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 110. § (7) bekezdés alaptörvény ellenességének megállapítására irányuló indítványát az alábbiak szerint **egészíti ki**:

- Magyarország Alaptörvényének M cikk (1) bekezdéses szerint Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik, XII. cikkének (19) bekezdése szerint pedig mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz.

Az alkotmányjogi értelemben felfogott vállalkozás szabadsága azt jelenti, hogy bárkinek joga van a gazdasági életben való tevékenységre vagy üzleti tevékenység bármilyen jogilag elismert formában történő kifejtésére. A „kifejtésre” kifejezést a lehető legtágabban indokolt felfogni, mivel az alkotmánybírói határozatokból egyértelműen kiderül, hogy e szó a vállalkozás szabad megválasztását és szabad gyakorlását foglalja magában.

A vállalkozáshoz való jog gyakorlása – piacgazdasággal és így a gazdaságpolitikával való összefüggései miatt – alapvetően korlátok között lehetséges, ebből következően, ha a közérdek érvényesítése érdekében elkerülhetetlen, törvény e jogot szükséges mértékben és arányos módon korlátozhatja. (432/B/1991.AB határozat, ABH 1992. 608, 609)

Az állam a szabályozása során a piacgazdaság tényleges viszonyait nem hagyhatja figyelmen kívül, illetve nem regulálhat rosszhiszeműen és tetszése szerint. Az államnak tekintettel kell lennie arra a jogállamiságból és a demokrácia elvéből is fakadó követelményre, hogy a piac korlátozása semmilyen esetben nem sérthet alapjogot. (13/1990. (VI.18.) AB határozat, ABH 1990.54, 55)

Az Alkotmánybíróóság a vállalkozás jogával több határozatában részletesen foglalkozott, amelyekben az alábbi értelmezést alakította ki:

„A vállalkozás joga (9. § (2) bekezdés) viszont valódi alapjog. Az 54/1993. (X.13.) AB határozat szerint „a vállalkozás joga a foglalkozás szabad megválasztásához való

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	III/1777-2/2014
Érkezett:	2014 NOV 20.
Példány:	Közelítőroda:
Melléklet:	

alkotmányos alapjog (70/B. § (1) bekezdés) egyik aspektusa, annak egyik, a különös szintjén történő megfogalmazása". „Senkinek nincs alanyi joga meghatározott foglalkozással kapcsolatos vállalkozás, sem pedig ennek adott vállalkozási jogi formában való gyakorlásához. A vállalkozás joga annyit jelent – de annyit alkotmányos követelményként feltétlenül -, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást.” (ABK 1993. október, 397)” (21/1994. (IV.16.) AB határozat)

„A vállalkozás joga a foglalkozás szabad megválasztásához való alkotmányos alapjog (Alkotmány 70/B. § (1) bekezdés) egyik aspektusa, annak egyik, a különös szintjén történő megfogalmazása. A vállalkozás joga azt jelenti, hogy bárkinek Alkotmány biztosította joga a vállalkozás, azaz üzleti tevékenység kifejtése. (...) A vállalkozás joga ugyanis fentiek értelmében egy bizonyos, a vállalkozások számára az állam által teremtett közgazdasági feltételrendszerbe való belépés lehetőségének biztosítását, más szóval a vállalkozóvá válás lehetőségének – esetenként szakmai szempontok által motivált feltételekhez kötött, korlátozott – biztosítását jelenti. A vállalkozás joga tehát nem abszolútizálható, és nem korlátozhatatlan: senkinek sincs alanyi joga meghatározott foglalkozással kapcsolatos vállalkozás, sem pedig ennek adott vállalkozási jogi formában való gyakorlásához. A vállalkozás joga annyit jelent – de annyit alkotmányos követelményként feltétlenül -, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást.” (54/1993. (X.13.) AB határozat)

A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 110. § (7) bekezdése értelmében: „Az üzlethelyiség raktárában, továbbá – a Kertv. 2. § 30. pontja szerinti vendéglátást folytató kereskedelmi egység (a továbbiakban: vendéglátó-ipari üzlet) és a Kertv. 2. § 23. pontja szerinti szálláshely-szolgáltatást folytató kereskedelmi egység (a továbbiakban: kereskedelmi szálláshely) kivételével – az üzlethelyiség eladóterében az alkoholterméket kizárólag bontatlan, - a 73. § (16) bekezdésében foglalt tárolás kivételével – zárjeggyel ellátott palackban, a bort bontatlan palackban, továbbá bontatlan, hivatalos zárral ellátott kannában, hordóban is lehet tárolni, értékesíteni.”

Alperes a támadott határozatában felperes mulasztását állapította meg, mert több palack bontott bort tárolt eladóhelyiségében, raktárában, úgy, hogy a fentiek szerinti vendéglátó-ipari üzletnek, vagy kereskedelmi szálláshelynek nem minősül.

Ahogy arra határozatában az elsőfokú hatóság is utalt felperes tárgybeli borokat azért tárolta bontott állapotban, mert üzleti tevékenysége, marketing-tevékenysége részét képezi a borok kóstoltatása, amelynek révén nyilvánvalóan termékei (borok) eladását kívánja elősegíteni, ezáltal bevételeit növelni. A bontott borokat nem értékesíti, nem fogyasztás céljával tartja. A kóstoltatás keretében a borokat kis mennyiségben ingyenesen szolgáltatja (leendő) vevői részére, hogy azok ilyen módon megismerjék a terméket, és vásároljanak belőle.

A Jöt. Hivatkozott szabályozása és alperesi hatóság általi értelmezése az Alaptörvényben foglalt vállalkozás jogát sérti azáltal, hogy kizárólag a vendéglátó-

ipari üzletnek és a kereskedelmi szálláshelynek teszi lehetővé bontott bor tartását. Mint fentebb hivatkoztam, az Alkotmánybíróság határozataiban kifejtette: a vállalkozás joga azt jelenti, hogy bárkinek Alkotmány biztosította joga a vállalkozás, azaz üzleti tevékenység kifejtése. Felperes üzleti tevékenységéhez tartozik a borok bontott palackból történő kóstoltatása (hogyan máshogyan lehetne bort kóstoltatni), amelyet, mint marketing-tevékenységet bevétele növelése érdekében alkalmaz.

A Jöt. Hivatkozott szabályának fentiek szerinti értelmezése az Alaptörvénybe ütközik, hiszen ahhoz, hogy felperes a jogi szabályozásnak maradéktalanul megfelelni tudjon, vendéglátóipari üzletnek, vagy kereskedelmi szálláshelynek kellene lennie. Erre azonban felperes szándéka nem terjed ki, vállalkozási tevékenysége keretében vinotékát kíván üzemeltetni, nem pedig szálláshelyet, vagy vendéglátó egységet, borozót. E helyen utalok a vállalkozáshoz való jog negatív oldalára, amely a **kényszervállalkozás tilalmát** jelenti. Ennek értelmében senkit nem lehet valamely vállalkozás gyakorlására kényszeríteni. Ezen értelmezés tükrében azonban felperesnek nem lenne más választása, mint a fenti két tevékenység valamelyikét végezni (vendéglátó-ipari üzlet, kereskedelmi szálláshely) ahhoz, hogy bontott palackot üzlethelyiségben (annak eladóhelyiségében, raktárában) tárolhasson.

A hivatkozott alkotmánybírósági határozatok azt is kimondják, hogy a vállalkozás joga annyit jelent – de annyit alkotmányos követelményként feltétlenül -, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást. Az Alkotmánybíróság ezt feltétlen alkotmányos követelménynek minősítette, és kimondta, hogy a vállalkozáshoz való jogot az veszélyezteti a legsúlyosabban, ha az ember az adott tevékenységtől el van zárva, azt nem választhatja. (54/1993. (X.13.) AB határozat, ABH 1993. 340, 342.; 887/B/2000. AB határozat. ABK 2002. 11. sz. 658, 671)

A Jöt. Hivatkozott szabálya által azonban az állam éppen ezt teszi, hiszen felperes, és a hozzá hasonlóan működő vinotékák ezen szabályozás révén (minden jogszerű indok nélkül) el vannak zárva üzleti tevékenységük egy jelentős szegmensétől, amely szerves részét képezi vállalkozási tevékenységüknek, és ahhoz, hogy azt gyakorolni tudják, másik vállalkozási fajtát kellene választaniuk. Ezáltal az állam jogszabálya útján nyilvánvalóan akadályozza a vinotékát üzemeltetni kívánók vállalkozóvá válását. (Illetve azt más tevékenység keretében, kvázi kényszervállalkozásban tehetik csak meg.)

A vállalkozáshoz való alapjog természetesen korlátozható. A korlátozás azonban csak szűk keretek között megengedett: arra az államnak akkor van lehetősége, ha az a közérdek érvényesítése érdekében elkerülhetetlen és ekkor is törvény e jogot csak a szükséges mértékben és arányos módon korlátozhatja. (432/B/1991. AB határozat, ABH 1992. 608, 609)

Utalok emellett ismételtlen arra is, hogy az állam a szabályozása során a piaccgazdaság tényleges viszonyait nem hagyhatja figyelmen kívül, illetve nem regulálhat rosszhiszeműen és tetszése szerint. (13/1990. (VI.18.) AB határozat, ABH 1990. 54, 55)

Álláspontom szerint a tárgybeli korlátozást semmilyen közérdek nem indokolja. A Jöt. céljaként a következőket fogalmazza meg: a központi költségvetés feladatainak ellátásához szükséges bevételek biztosítása, a jövedéki termékek adóztatásához szükséges feltételek megteremtése, illetve a jövedéki termékek piacán a versenysemlegesség érvényesülése.

Felperes tevékenysége révén a Jöt-ben megfogalmazott célkitűzés a III.-IV. Pontokban részletesen kifejtettek szerint nem sérül, ezért ezzel sem indokolható a 110. § (7) bekezdés szerinti korlátozás.

Mindezekre tekintettel álláspontom szerint a Jöt. Alperes által hivatkozott 110. § (7) bekezdése – legalábbis annak fentiek szerinti értelmezése – sérti a vállalkozás szabadságát, az Alaptörvénynek nem felel meg, így álláspontom szerint azt jelen ügyben alkalmazni nem lehet.

- A fentiekén túlmenően álláspontom szerint a szabályozás sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését is, hiszen indokolatlanul korlátozza a vinotékák (azon gazdasági szereplők közösségének részét képező egységek, akiknek kereskedelmi tevékenységének meghatározó eleme a jövedéki termék értékesítése) működését. A pozitív diszkriminációnak pedig nem ismert a társadalmi indoka.

Miskolc, 2014. november hó 12. napján

A kiadmány hitelélül:

pel
-kiadó-

